

TA'LIM JARAYONIDA AKTDAN FOYDALANISH VA AFZALLIKLARI

Qashqadaryo viloyati Kasbi tumani 28-umumiy o'rta ta'lim maktabning

Informatika va AT fani o'qituvchisi

Norqulova Shaxnoza Ravshanovna

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta'lim jarayonida AKT dan foydalanish, interfaol doska, interfaol jadvallar, noutbuklar, multimedia resurslari, virtual o'qitish platformalari, ta'limda robototexnikalar va ularning afzalliklari haqida ma'lumot berib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *Interfaol doska, interfaol jadvallar, noutbuklar, multimedia resurslari, virtual o'qitish platformalari, ta'limda robototexnikalar*

Ba'zilar AKTdan foydalanish misollari ta'limda ular raqamli doska, planshetlar, interaktiv jadvallar, raqamli kitoblar, o'quv dasturlari va raqamli o'qitish platformalari. Bizning hayotimizga yangi texnologiyalarni kiritish biz yashayotgan dunyoni butunlay o'zgartirdi. Ushbu modifikatsiyalar orasida biz ta'lim sohasida sodir bo'lganlarni topamiz, ularda hozirgi paytda dars berish jarayoni takomillashtirish uchun foydalanilmaydigan sinfni ko'rish g'alati. Sinfda o'quvchilarni rag'batlantirish va ularning bilimlarini yaxshilash uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan ko'plab AKT vositalari mavjud. Ammo, ularning barchasidan foydalanganimiz uchun emas, balki biz yaxshi mutaxassis bo'lamiz va bolalar ko'proq tarkibni o'rganadilar. Qaysi vositalarni, nima uchun va nima uchun ishlatishni tanlashimiz kerak, chunki ularning barchasi o'quvchilarimiz uchun ma'lum bir tarkibni anglashi uchun bir xil darajada samarali va samarali bo'lmaydi.

Interfaol doska - bu kompyuter, proektor va ekrandan tashkil topgan, uni ko'rsatgich yordamida boshqarish mumkin. Taxtaning har xil turlari mavjud, garchi biz bu erda taqdim etayotganimiz eng keng qo'llanilgan bo'lsa-da, boshqasi paydo bo'ladi, interaktiv sensorli ekran. U oldingisidan ekranni barmoqlarimiz bilan

boshqarishimizga imkon beradiganligi bilan farq qiladi. Raqamli taxta bizga sinfda ko'plab tadbirlarni amalga oshirishga imkon beradi. Quyida biz eng tez-tez uchraydiganlarini qisqacha tushuntirib beramiz: Biz noutbukdan keladigan har qanday ma'lumotni loyihalashtirishimiz mumkin, chunki taxta biz uning tarkibini kengaytirilgan tarzda eshitishimiz va ko'rishimiz mumkin bo'lgan katta monitorga aylanadi. Ushbu tarkib orasida odatda eng keng tarqalgan: umumiy va o'quv dasturlari, videolar, musiqa, veb-sahifalar, taqdimotlar, hujjatlar va boshqalar. Bundan tashqari, siz ular bilan raqamli doskasiz kompyuterda bo'lgani kabi muomala qilishingiz mumkin. Bundan tashqari, keyinroq taqdim etadigan multimedia vositalaridagi tarkibni, agar uni kabel orqali to'g'ri ulasak, loyihalashimiz mumkin: CD, DVD, kamera ... Kengashlarda har qanday yosh va hudud uchun mo'ljallangan o'zlarining o'qitish vositalari va manbalari mavjud. Boshqa tomondan, biz tasvirlar, tovushlar va musiqa banklaridan ham foydalanishimiz mumkin yoki agar maqsadlarimizga erishish uchun mavjud portallar va veb-saytlardan foydalanishni ma'qul ko'rsak.

Interfaol jadvallar - bu kamroq tarqalganiga qaramay, bolalar guruhidagi bolalar guruhida ishlatilishi mumkin bo'lgan yana bir vosita. Uning afzalliklaridan biri shundaki, uning 27 dyuymli diametrini hisobga olgan holda, u oltita bolani ishlatishi mumkin, ular xuddi raqamli taxtadek raqamli tarkib bilan ishlaydi. Bu o'quvchilar ishlayotgan raqamli tarkib tufayli o'zaro fikrlashish va bahslashish onlariga ega bo'lishlari uchun yaratilgan. Ular ekranga teginish imkoniyatiga ega bo'lgani uchun juda yoqadi va u tarkibiga kiritilgan barcha o'yinlar interaktivdir. Uning vazifalari boshqa raqamli vositalar bilan bir xil. Farqi shundaki, uning ishlatilishini engillashtirish uchun uning balandligi eng kichigiga moslashtiriladi. Boshqa tomondan, u bolalar intuitiv ravishda zavqlanish paytida va barmoqlarini ishlatganda o'rganishi mumkin bo'lgan ta'lim o'yinlarini ham o'z ichiga oladi. Biroq, uning yuqori narxi va faqat olti kishiga mo'ljallangan imkoniyatlari tufayli u juda keng tarqalmagan.

Noutbuklar biz allaqachon bilganimizdek, ular zambarak, televizor, videodan keyin sinfga kelgan birinchi vositalar deb aytish mumkin edi ... Boshqa vositalar singari u ham individual, ham guruhda ishlashga imkon beradi va talabalarni ajoyib tarzda rag'batlantiradi. unda ular amalga oshiradigan tadbirlar. Boshqa tomondan, bolalar uchun biron bir aniq mavzu bo'yicha o'rgangan narsalarini o'zlashtirishi yoki agar xohlasa, uni kengaytirishi yaxshi o'quv vositasi hisoblanadi. Bu o'ynoqi asbob bo'lgani uchun, bolalar o'ynash yoki kompyuterda ishlashni qanday ajratishni bilishmaydi, lekin o'ynash yoki ishlash, aniq narsa shundaki, ular undan foydalanishni o'rganishadi va yangi bilimlarni egallaydilar, shuning uchun maktablarda u har safar mavjud yanada sifatli pedagogik dasturlar va dasturlarni taklif qilish. Onlayn dasturlar yoki onlayn faoliyat uchun maxsus dasturiy ta'minot-yangi texnologiyalar paydo bo'lishi bilan biz turli xil bilimlar sohalarida ishlash uchun foydalanishimiz mumkin bo'lgan turli xil dasturlardan, o'quv platformalaridan yoki onlayn faoliyatlari mavjud bo'lgan sahifalardan foydalanishimiz ham mumkin bo'ldi.

Multimedia resurslari bu darslarni har doim kam monoton qilish uchun sinfda ishlatilib kelinadigan vositalar. Boshqacha qilib aytganda, biz yuqorida aytib o'tganimizdek zamonaviyroqlardan oldin biz abadiy ishlatib kelgan narsalar keldi. Ba'zi misollar quyidagilardir: televizor, video, DVD, to'p ... Hozirda ular boshqa zamonaviy vositalarni to'ldiruvchi vosita sifatida foydalanilmoqda, ammo men ularni eslatib o'tishni qulay deb topdim, chunki ular boshqalarning rivojlanishi uchun asos bo'lgan.

Virtual o'qitish platformalari- talabalarga beriladigan imtiyozlar miqdori bo'yicha ta'lim sohasidagi yana bir taniqli vosita - bu o'quv markaziga sayohat qilishni talab qilmasdan talabalarga mavzuni masofadan o'rganishga imkon beruvchi vosita sifatida tushunilgan virtual o'qitish platformalari. Bu elektron o'qitish yoki ispan tilida elektron ta'lim yoki b-learning yoki aralash ta'lim kabi turli xil o'qish usullariga imkon berdi.

Ta'limda robototexnika - bu robototexnika sohasi, ayniqsa o'qitish va ta'limga qaratilgan. Maqsad elektronika, hisoblash, mexanika va boshqa sohalar bilan bog'liq tushunchalarni o'rgatish bo'lsa juda foydali. Uning o'qitilishi cheklanmagan, uni boshlang'ich bosqichdan keyingi bosqichga qadar har qanday ta'lim darajasida tayyorlash mumkin. Bolalar uchun bu ularni zamonaviy mavzular bilan tanishtirishning ajoyib usuli, shuningdek ularga robototexnika yoki shunga o'xshash narsalarga qiziqishi yoki yo'qligini aniqlashga imkon beradi.

Afzalliklari. Biz ilgari taqdim etgan barcha vositalar, ularni ta'lim sohasida foydalanishda o'zlarining kamchiliklari va afzalliklari bilan ajralib turadi. Biroq, umuman olganda, ularning ko'pchiligiga to'g'ri keladi, shuning uchun quyida biz eng muhimlarini taqdim etamiz. Darsda undan foydalanish talabalarning motivatsiyasini oshiradi. Haqiqat shundaki, ular sinflarda qo'llanila boshlanganidan beri o'quvchilar o'qigan turli sohalarida ko'proq g'ayratli bo'lishadi. Ta'lim usullari va jarayonlarini yangilang. Bugungi kunda barcha ta'lim sohasi mutaxassislari ushbu vositalarni sinfda qo'llash va o'qitish uslubini o'zgartirish uchun qayta o'qitishga majbur bo'lishdi. Bu yangi ta'lim manbalaridan foydalanishga imkon beradi. Yangi texnologiyalarning uzluksiz evolyutsiyasi tufayli asta-sekin yangi qurilmalar o'qitish sifatini oshiradigan sinflarga kiritilmoqda. Sinfdagi vaqt ko'proq ishlatiladi. U erda onlayn rejimdagi ko'plab tadbirlar natijasida talabalar qisqa vaqt ichida ko'proq tarkibni o'rganishlari mumkin. Talabani vazifalarga jalb qilish. Talabalar o'ynash jarayonida va sinfda ishlangan tarkibni anglamasdan o'rganadilar. Ular talabalar o'rtasida hamkorlik qilishni rag'batlantiradilar. Sensorli jadvallar kabi ba'zi vositalar o'quvchilarga muammolarni hal qilishda hamkorlik qilishga imkon beradi. Raqamli va audiovizual savodxonlik. Ular talabalarga kelajagi uchun zarur bo'lgan raqamli va audiovizual ko'nikmalarni egallashga imkon beradi. Yana bir afzallik: Bu ijodkorlikni rag'batlantiradi, o'quvchilarning o'rganish ritmini hurmat qiladi, qiziqish va tadqiqot ruhini yaratadi, ular tajriba o'tkazishi va boshqarishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Markes, P. (2008). Raqamli taxta.
2. Tapscott, D. (1997): Raqamli muhitda o'sish. Bogota Mc Graw-Hill.
3. De Caso, A. M., Blanco, J., & Navas, G. АКТ БОЛАЛИК ТА'ЛИМИНИНГ ИККИНЧИ ДАВЛАТИДА.
4. Минаматов, Ю. (2021). УМНЫЕ УСТРОЙСТВА И ПРОЦЕССЫ В ИХ ПРАКТИЧЕСКОЙ ЭКСПЛУАТАЦИИ. Eurasian Journal of Academic Research
5. Avazjon o'g'li, V. D., & Esonali o'g'li, M. Y. (2022). Use and Importance of Three-Dimensional Images in Fields. Journal of Ethics and Diversity in International Communication,